

توسعه کشت نشایی، راهکاری موثر برای سازگاری با کم‌آبی

حسن مختارپور و همکاران
مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی گلستان

بیان مسئله

بحران آب یکی از مهمترین مسائل اقتصادی-اجتماعی کشور می‌باشد. در حال حاضر، بدلیل عدم مصرف بهینه آب در بخش کشاورزی، بیش از ۸۰ درصد آب موجود در این حوزه مصرف می‌شود. کارایی آب در کشورهای پیشرفته بیشتر از ۳، اما در ایران کمتر از ۱ کیلوگرم بر متر مکعب است. با هدف ممانعت از تشدید بحران آب و کاهش مصرف آب، روش‌های جدیدی از قبیل کشت نشایی در دستور کار قرار دارد. در این روش، ماندگاری گیاه در زمین اصلی با توجه به نوع گیاه، ۲۰ روز تا دو ماه کاهش می‌یابد که منجر به کاهش ۱۵ تا ۲۰ درصدی مصرف آب می‌شود.

معرفی دستاورد

طی چهار سال تحقیقات گسترده در استان گلستان، راهنمای گام به گام تولید نشای گیاهان زراعی از جمله پنبه، سویا، ذرت، کلزا، آفتابگردان، برنج، انواع لوبیا و نخود در فضای باز و بدون گلخانه تدوین شد. علاوه بر این، با معرفی ترکیبات ارزان قیمت بستر خاک و جایگزینی آنها با ترکیبات گران قیمت خارجی از قبیل کوکوپیت و پیت‌ماس، شرایط مناسب برای تولید نشای ارزان قیمت در کشور فراهم شده است.

فرایند تجاری سازی دستاورد

نتایج تحقیقات ضمن برگزاری کارگاه‌های آموزشی در اختیار کارشناسان و کشاورزان کشور قرار گرفت. طی سال ۱۳۹۶ کشت نشایی پنبه در سطح ۱۰۰ هکتار در استان گلستان انجام شد. مزارع پایلوت نشایی برای محصولات مختلف طراحی شده و سال زراعی ۱۳۹۷-۱۳۹۸ در نقاط مختلف کشور اجرا خواهد شد.

پتانسیل اقتصادی و اثربخشی

